

ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ

EESTI KEEL

6. KLASS

24. APRILL 2003

Variant A

ÕPILASE NIMI _____

POISS VÕI TÜDRUK

KOOL _____

MAAKOND _____ LINN _____

1., 2., 3. ÕPPEVEERANDI HINNE _____

TASEMETÖÖ PUNKTISUMMA _____

TASEMETÖÖ HINNE _____

Õpetajale

10 punkti	
-----------	--

1. ÜLESANNE

Täida kuulatud teksti põhjal lüngad.

- Loomade kuningaks peetakse sageli , lindude kuningaks
- Tamm on kuningas.
- Tamm oli Vana-Kreekas jumala püha puu.
- Telefoniraamatus kohtame väga sageli Tamm; puunimetustest on sageduse poolest teisel kohal nimi
- Eestist on tammemetsad tänaseks enamasti kadunud, sest ilmad on muutunud aastatuhandete jooksul
- Tamme eluiga võib ulatuda aastani, tamme 60 meetrini.
- Meie looduskaitstjad on võtnud oma sümboliks

2. ÜLESANNE**Pane kirjavahemärgid.**

Kui Arno isaga koolimajja jõudis olid tunnid juba alanud.

Toots küsis talt sosinal Mis koolmeister ütles kui te tema toas olite
Ei kedagi ühmas Arno.

Klassis istusid veel punaste juustega Kiir väike Lesta ja Imelik ning
poiste seas ka mõned tüdrukud.

Teelet tundis Arno juba varemgi sest nad olid naabrid.

Teele oli tark tüdruk aga rehkendust ta ei sallinud.

3. ÜLESANNE**Kirjuta tekstist välja 3 nimisõna, 3 omadussõna, 3 tegusõna ja 1 asesõna.**

Nad astusid pimedasse õue. Valgust tuli vaid tähtedelt sünkjast taevast. Nõrgal
tähevalgel hakkasid Arabella silmad peagi seletama midagi suurt ja tumedat
otse ees. Ta ei mõistnud, mis see võiks olla.

Nimisõnad:

Omadussõnad:

Tegusõnad:

Asesõna:

4. ÜLESANNE**Nummerda laused õigesti, nii et saad loogilise jutu.**

___ „Mis sa enam kisad,” keelab teda kinkija, „sul on ju raha käes.”

___ Tänaval nutab südantlõhestavalt poisike.

___ „Siin on sulle rubla ja jäta nutt; mehele see ei kõlba,” sõnab võõras ja
ulatab poisile rubla.

___ „Mis sul viga, väikemees, et nii haledasti nutad?” küsib üks
möödaminejaist.

___ Õlgu kehitades ja pahasel ilmel läheb lahke aitaja minema.

___ „Ära sellepärast nii väga kurvasta! Annan sulle uue raha, niisama palju,
kui sa ära kaotasid. Ütle, kui palju sul ära kadus?”

___ „Ka-ka-kaotasin ra-raha ära,” vastab poiss läbi nutu.

___ „Ü-üü-üks ru-rubla,” vastab poisike.

___ „Po-poleks rubla kadunud, oleks mul nüüd neid kaks,” seletab poisike
nuttes.

___ Poiss võtab selle vastu, kuid paneb veel valjemini kisama.

5. ÜLESANNE

Koosta teksti kohta 5 küsimust, nii et ükski küsisõna ei korduks.

Gotland

Läänemere suurim saar Gotland oli 12. sajandil Euroopa tähtsamaid kauplemiskeskusi ja Hansaliidu liige. Ajaloolase Jordanese andmetel kutsuti saart Gotlandiks seepärast, et seal elasid goodid – barbarid, kes tungisid kõikjale Euroopasse ja aitasid kaasa Rooma impeeriumi hukule. Saare põhjarannikul on kividest laevakontuur, mis pidi kandma surnute hinged teise ilma. See on pärit umbes aastast 1500 eKr. Kokku on saarel ligi 350 sellist laevakalmet. Kohalike legendide järgi valitsesid saart kunagi kurjad vaimud, kelle võimu all Gotland päeval merepõhja vajus ja öösel jälle pinnale tõusis. Esimene saarele jõudnud inimene murdis nõiduse: ta süütas ööseks saarele lõkke ja ajas nõnda kurjad vaimud minema.

1.
2.
3.
4.
5.

6. ÜLESANNE

Milline mõiste peitub iga järgneva seletuse taga? Väljenda võõrsõnaga. Pööra tähelepanu õigekirjale.

lühike üllatava lõpuga naljalugu –

kahekõne –

keeleõpetus –

küsitlus, usutus ajakirjanduses –

filmi käsikiri, filmi üksikasjalik sisukirjeldus –

7. ÜLESANNE

Pane lünkadesse sõnad *õudne, habras, kämmal, laegas, kolle* sobivas vormis.

1. Mehe suured haarasid labidavarrest kinni.
2. lilleõisi tuleb õrnalt hoida.
3. Ema kummuti olid lukus.
4. Laps nägi öösel unenägusid.
5. Päästeamet hoiatab, et kütte..... tuleb kontrollida ja parandada.

10 punkti	
-----------	--

8. ÜLESANNE

Paranda 10 õigekirjaviga.

Pehginud nahkohver vedeles pimetal pööninkul.

Sadagond jalgraturit sõittis meist juba mööda.

Seatsime sammud koolimaija, kus oli allgamas kontsert.

9. ÜLESANNE

10 punkti	
-----------	--

Kirjuta tähenduse ette sama number, kui on vastaval kõnekäänul.

1. aega surnuks lööma ___ iseteadvust piirama
2. kana kitkuma ___ teraselt kuulama
3. kõrvu kikitama ___ valetama, petma
4. puru silma ajama ___ laisklema
5. tiibu kärpima ___ riidlema, kaklema

10. ÜLESANNE

10 punkti	
-----------	--

Ühenda 10 kokkukirjutatavat sõna kaarekesega.

Üksiku kalju saare juures peatus suur paat. Kapten andis juht nõörid ja kuulus röövli pealik käskis vee vaadid kaldale veeretada. Meri oli hele sinine ning lained tantsisid üha oma lemmik tantsu vastu kalda kive. Merede hirmu Silveri hiigel suured kämblad haarasid ränk raskest kandamist kinni ja mehe naeru näol mängles kaval naeratus.

LISAÜLESANNE

Moodusta sõna *kirjandustund* tähtedest nii palju eestikeelseid sõnu, kui suudad. Tähti võib ära jätta, kuid mitte juurde panna.

kirjand, kinnas, tark,

ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ

EESTI KEEL

6. KLASS

24. APRILL 2003

Variant B

ÕPILASE NIMI _____

POISS VÕI TÜDRUK

KOOL _____

MAAKOND _____ LINN _____

1., 2., 3. ÕPPEVEERANDI HINNE _____

TASEMETÖÖ PUNKTISUMMA _____

TASEMETÖÖ HINNE _____

Õpetajale

10 punkti	
-----------	--

1. ÜLESANNE

Täida kuulatud teksti põhjal lüngad.

1. Tamm on kuningas.
2. Loomade kuningaks peetakse sageli , lindude kuningaks
3. Tamme eluiga võib ulatuda aastani, tamme 60 meetrini.
4. Meie looduskaitstjad on võtnud oma sümboliks
5. Tamm oli Vana-Kreekas jumala püha puu.
6. Telefoniraamatus kohtame väga sageli Tamm; puunimetustest on sageduse poolest teisel kohal nimi
7. Eestist on tammemetsad tänaseks enamasti kadunud, sest ilmad on muutunud aastatuhandete jooksul

2. ÜLESANNE

Ühenda 10 kokkikirjutatavat sõna kaarekesega.

Üksiku kalju saare juures peatus suur paat. Kapten andis juht nöörid ja kuulus röövli pealik käskis vee vaadid kaldale veeretada. Meri oli hele sinine ning lained tantsisid üha oma lemmik tantsu vastu kalda kive. Merede hirmu Silveri hiigel suured kämblad haarasid ränk raskest kandamist kinni ja mehe naeru näol mängles kaval naeratus.

3. ÜLESANNE

Koosta teksti kohta 5 küsimust, nii et ükski küsisõna ei korduks.

Gotland

Läänemere suurim saar Gotland oli 12. sajandil Euroopa tähtsamaid kauplemis-keskusi ja Hansaliidu liige. Ajaloolase Jordanese andmetel kutsuti saart Gotlandiks seepärast, et seal elasid goodid – barbarid, kes tungisid kõikjale Euroopasse ja aitasid kaasa Rooma impeeriumi hukule. Saare põhjarannikul on kividest laevakontuur, mis pidi kandma surnute hinged teise ilma. See on pärit umbes aastast 1500 eKr. Kokku on saarel ligi 350 sellist laevakalmet. Kohalike legendide järgi valitsesid saart kunagi kurjad vaimud, kelle võimu all Gotland päeval merepõhja vajus ja öösel jälle pinnale tõusis. Esimene saarele jõudnud inimene murdis nõiduse: ta süütas ööseks saarele lõkke ja ajas nõnda kurjad vaimud minema.

1.
2.
3.
4.
5.

4. ÜLESANNE

Pane lünkadesse sõnad *õudne, habras, kämmal, laegas, kolle* sobivas vormis.

1. Mehe suured haarasid labidavarrest kinni.
2. lilleõisi tuleb õrnalt hoida.
3. Ema kummuti olid lukus.
4. Laps nägi öösel unenägusid.
5. Päästeamet hoiatab, et kütte..... tuleb kontrollida ja parandada.

5. ÜLESANNE

Kirjuta tähenduse ette sama number, kui on vastaval kõnekäänul.

1. aega surnuks lööma ___ iseteadvust piirama
2. kana kitkuma ___ teraselt kuulama
3. kõrvu kikitama ___ valetama, petma
4. puru silma ajama ___ laisklema
5. tiibu kärpima ___ riidlema, kaklema

6. ÜLESANNE

Paranda 10 õigekirjaviga.

Pehginud nahkohver vedeles pimetal pööninkul.

Sadagond jalgraturit sõittis meist juba mööda.

Seatsime sammud koolimajja, kus oli allgamas kontsert.

7. ÜLESANNE

Kirjuta tekstist välja 3 nimisõna, 3 omadussõna, 3 tegusõna ja 1 asesõna.

Nad astusid pimedasse õue. Valgust tuli vaid tähtedelt sünkjast taevast. Nõrgal tähevalgel hakkasid Arabella silmad peagi seletama midagi suurt ja tumedat otse ees. Ta ei mõistnud, mis see võiks olla.

Nimisõnad:

Omadussõnad:

Tegusõnad:

Asesõna:

8. ÜLESANNE

Pane kirjavahemärgid.

Kui Arno isaga koolimajja jõudis olid tunnid juba alanud.

Toots küsis talt sosinal Mis koolmeister ütles kui te tema toas olite

Ei kedagi ühmas Arno.

Klassis istusid veel punaste juustega Kiir väike Lesta ja Imelik ning poiste seas ka mõned tüdrukud.

Teelet tundis Arno juba varemgi sest nad olid naabrid.

Teele oli tark tüdruk aga rehkendust ta ei sallinud.

EESTI KEELE 6. KLASSI ÜLERRIIGILISE TASEMETÖÖ LÄBIVIIMISE JA HINDAMISE JUHEND

1. TASEMETÖÖ EESMÄRK

Tasemetöö eesmärk on hinnata õpilaste II kooliastme õpitulemusi.

Tasemetööga kontrollitakse õpilaste

- kuulamisoskust (A ja B – 1. ülesanne);
- lugemisoskust (A – 1., 4., 5., B – 1., 3., 10. ülesanne);
- keeleteadmisi: sõnaliikide tundmine (A – 3., B – 7. ülesanne); vormimoodustus (A – 7., B – 4. ülesanne);
- sõnavara tundmist (A – 6., 7., B – 4., 9. ülesanne);
- ortograafiaoskust: kokku- ja lahkukirjutamine (A – 10., B – 2. ülesanne); interpunktsioon (A – 2., B – 8. ülesanne); täheortograafia (A – 7., 8., B – 4., 6. ülesanne); võõrsõnade õigekiri (A – 6., B – 9. ülesanne);
- lause- ja tekstimoodustust (A – 4., 5., B – 3., 10. ülesanne);
- kirjandusteadmisi: kõnekäändude tundmine (A – 9., B – 5. ülesanne); mõistete tundmine (A – 6., B – 9. ülesanne).

2. TASEMETÖÖ LÄBIVIIMINE

- Õpetaja tutvub tasemetöö ja selle juhendiga üks tund enne tasemetöö algust.
- Tasemetöö tegemiseks on ette nähtud üks õppetund (45 minutit).
- Õpetaja juhendamisel täidetakse üldandmed õpilase ja kooli kohta.
- Kui töö on alanud, ei tohi õpilasi enam suunata.
- Kuulamisülesande täidab õpilane õpetaja etteloeatud teksti alusel. Õpetaja loeb teksti ette kaks korda; kahe lugemise vahel on lühike paus, et õpilased jõuaksid silmata ülesande teksti.
- Järgmised ülesanded täidab õpilane vaid tasemetöö teksti alusel. Kui üks ülesanne on valmis, alustab õpilane järgmist, ootamata täiendavat korraldust.
- Tunni lõpus korjatakse tööd ära kõigilt õpilastelt korraga.

3. KUULAMISÜLESANNE (mõlemas variandis 1. ülesanne)

Suuline töökorraldus:

Kuula tähelepanelikult ja täida seejärel kuulatu põhjal 1. ülesandes lüngad.

Tekst:

Lindude kuningaks peetakse tavaliselt kotkast, põlislaante valitsejaks karu. Puude seas kuulub sama au tammele, uhkele puule, mis võib kasvada kuni 60 m kõrgeks ja elada 2000 aastat vanaks. Pühaks on seda puud pidanud paljud Euroopa rahvad. Vana-Kreekas austati tamme kui päikesejumala, Vana-Roomas kui piksejumala püha puud. Aastatuhandeid tagasi olid ilmad mahedamad ja Eestimaalgi kasvas tammemetsi rohkesti, kuid tänapäevaks on need enamjaolt kadunud. Tammeleht on meil saanud looduskaitse sümboliks.

Tammepuu populaarsust näitab selle kasutamine perekonnanimena. Ainuüksi Tallinna ja Harju-maa telefonikataloogist leiame 350 Tamme; puunimetustest järgnevad talle Saar 224 ja Kask 196 korraga; neljandal kohal on Lepp. Ligilähedaselt samasugune on perekonnanimede sagedusjärjestus kogu Eestis.

4. TASEMETÖÖ HINDAMISE ALUSED

Tasemetöö täitmise eest võib õpilane saada 100 punkti. Punktide ja hinnete vastavus on kindlaks määratud haridusministri 20. septembri 2000 määruse nr 33 "Õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord" §10 ja §11 alusel. Tasemetöid hinnatakse järgmiselt:

90–100	punkti – hinne "5"
70–89	punkti – hinne "4"
50–69	punkti – hinne "3"
25–49	punkti – hinne "2"
0–24	punkti – hinne "1"

Hindamisel võib õpetaja punktiskaalat 5%, s.o 5 punkti ulatuses üles- ja allapoole muuta ning panna sellele vastavalt kas madalama või kõrgema hinde.

Püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase tasemetööd hinnatakse diferentseeritult, kui ta saab regulaarselt logopeedilist ravi või kui õpetaja töötab temaga logopeedi nõuannete järgi individuaalselt. Tasemetöö diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu vealike järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

Tasemetöö hinnet arvestatakse veerandihinde väljapanemisel arvestusliku hindena.

5. TASEMETÖÖDE PARANDAMINE JA HINDAMINE

5.1. Üldjuhised

Tasemetöö esilehele märgib õpetaja õpilase kolme õppeveerandi hinded, tasemetöö punktide summa ja hinde ning vabale reale täiendava teabe õpilase õpingute kohta (nt õpib põhihariduse lihtsustatud õppekava järgi, parandusõppel, logopeediline ravi, kodune keel ei ole eesti keel). Püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase diferentseeritult hinnatud tasemetööle tehakse märke "Hinnatud diferentseeritult".

Tasemetöö parandamisel märgib õpetaja iga ülesande eest saadud punktide arvu ülesande kõrval olevasse kasti maksimaalselt saadava punktide arvu kõrvale.

5.2. Juhiseid üksikülesannete parandamiseks ja punktide arvestamiseks

Iga ülesande veatu lahendus annab 10 punkti. Iga eksimus või lahendamata üksikjuht võtab sellest 1 punkti maha. Kui eksimusi on enam kui kümme, ei saa õpilane selle ülesande eest punkte, kuid miinustesse punktiarvestuses ei minda.

A- ja B-variandi 1. ülesanne

Iga õigesti täidetud lünga väärtus on 1 punkt. Lünkadesse sobituvad järgmised sõnad.

1. Loomade kuningaks peetakse sageli **karu**, lindude kuningaks **kotkast**.
2. Tamm on **puude** kuningas.
3. Tamm oli Vana-Kreekas **päikesejumala** püha puu.
4. Telefoniraamatus kohtame väga sageli **perekonnanime/nime** Tamm; puunimetustest on sageduse poolest teisel kohal nimi **Saar**.
5. Eestist on tammemetsad tänaseks enamasti kadunud, sest ilmad on muutunud aastatuhandete jooksul **külmemaks/jahedamaks**.
6. Tamme eluiga võib ulatuda **2000/kahe tuhande** aastani, tamme **kõrgus** 60 meetrini.
7. Meie looduskaitstjad on võtnud oma sümboliks **tammelehe**.

Õigeks tuleb lugeda ka muud võimalikud sünonüümsed variandid (nt kui õpilane kirjutab sõna *karu* asemel *mesikäpp*).

A-variandi 2. ja B-variandi 8. ülesanne

Ülesande õige täitmine annab 10 punkti. Iga väärtalt pandud või panemata jäetud märk võtab 1 punkti maha, kuid ülesandes tervikuna miinuspunktidesse ei minda. Algusjutumärkide panemist üles veaks ei arvestata, vale kujuga jutumärke samuti mitte. Jutumärkide puudumine ainult otsekõne algul või lõpul on täisviga.

Kui Arno isaga koolimajja jõudis, olid tunnid juba alanud.

Toots küsis talt sosinal: „Mis koolmeister ütles, kui te tema toas olite?“

„Ei kedagi,“ ühmas Arno.

Klassis istusid veel punaste juustega Kiir, väike Lesta ja Imelik ning poiste seas ka mõned tüdrukud.

Teelet tundis Arno juba varemgi, sest nad olid naabrid.

Teele oli tark tüdruk, aga rehkendust ta ei sallinud.

A-variandi 3. ja B-variandi 7. ülesanne

Õigeks tuleb lugeda mistahes valik järgnevaist sõnadest. Liigsed sõnad punkti ei anna.

Nimisõnad: õue, valgust, tähtedelt, taevast, tähevalgel, Arabella, silmad

Omadussõnad: pimedasse, sünkjast, nõrgal, suurt, tumedat

Tegusõnad: astusid, tuli, hakkasid, seletama, (ei) mõistnud, võiks, olla

Asesõnad: nad, midagi, ta, mis, see

A-variandi 4. ja B-variandi 10. ülesanne

Iga kõrvalepõige loogilisest süžeesest annab 1 miinuspunkti.

8 „Mis sa enam kisad,“ keelab teda kinkija, „sul on ju raha käes.“

1 Tänaval nutab südantlõhestavalt poisike.

6 „Siin on sulle rubla ja jäta nutt; mehele see ei kõlba,“ sõnab võõras ja ulatab poisile rubla.

2 „Mis sul viga, väikemees, et nii haledasti nutad?“ küsib üks möödaminejaist.

10 Õlgu kehitades ja pahasel ilmel läheb lahke aitaja minema.

4 „Ära sellepärast nii väga kurvasta! Annan sulle uue raha, niisama palju, kui sa ära kaotasid. Ütle, kui palju sul ära kadus?“

3 „Ka-ka-kaotasin ra-raha ära,“ vastab poiss läbi nutu.

5 „Ü-üü-üks ru-rubla,“ vastab poisike.

9 „Po-poleks rubla kadunud, oleks mul nüüd neid kaks,“ seletab poisike nuttes.

7 Poiss võtab selle vastu, kuid paneb veel valjemini kisama.

A-variandi 5. ja B-variandi 3. ülesanne

Iga tekstist lähtuva asjakohase küsimuse väärtus on 1 punkt, teise punkti annab küsimuse õigekirjutus ning vormistatus.

A-variandi 6. ja B-variandi 9. ülesanne

Iga õige mõiste annab 2 punkti, eksimus sõna õigekirjas võtab 1 punkti maha.

lühike üllatava lõpuga naljalugu – *anekdoot*

kahekõne – *dialoog*

keeleõpetus – *grammatika*

küsitlus, usutlus ajakirjanduses – *intervjuu*

filmi käsikiri, filmi üksikasjalik sisukirjeldus – *stsenarium*

A-variandi 7. ja B-variandi 4. ülesanne

Iga õigesti lünka paigutatud sõna väärtus on 1 punkt, teise punkti annab õigesti kirjutatud vorm. Kokku-lahkukirjutamine punktitemust ei mõjuta.

1. Mehe suured **kämblad** haarasid labidavarrest kinni.
2. **Hapraid** lilleõisi tuleb õrnalt hoida.
3. Ema kummutilaekad olid lukus.
4. Laps nägi öösel **õudseid** unenägusid.
5. Päästeamet hoiatab, et küttekoldeid tuleb kontrollida ja parandada.

A-variandi 8. ja B-variandi 6. ülesanne

Õige parandus annab 1 punkti. Iga parandamata jätmise ja väär parandus annab 1 miinuspunkti.

pehkinud, nahkkohver, pimedal, pööningul, sadakond, jalgratturit, sõitis, seadsime, koolimajja, algamas

A-variandi 9. ja B-variandi 5. ülesanne

Iga õige seose väärtus on 2 punkti.

1. aega surnuks lööma	5 iseteadvust piirama
2. kana kitkuma	3 teraselt kuulama
3. kõrvu kikitama	4 valetama, petma
4. puru silma ajama	1 laisklema
5. tiibu kärpima	2 riidlema, kaklema

A-variandi 10. ja B-variandi 2. ülesanne

Iga eksimus kokku-lahkukirjutamises tingib 1 miinuspunkti.

Kokkukirjutatavad sõnad: *kaljusaare, juhtnöörid, röövlipealik, veevaadid, helesinine, lemmiktantsu, kaldakive, hiigelsuured, ränkraskest, naerunäol*

Lisaülesanne peegeldab mõtlemise paindlikkust, sõnarikkust, mõnevõrra ka loovust. Selle täitmisel on õpilasel võimalus moodustada üle saja sõna (nt *ainus, ais, and, andur, ankur, annus, arst ... kirst, kuju, kujund, kunst, kurd, kurt ... raju, rand, rant, ratsu ... tarkus, tuisk, tuju, tunnus, turi ... kartis, kirjutas, kujundas* jne). Lisaülesande täitmist hindab õpetaja oma äranägemise järgi.